

VRIJHEDEN LEERT EIGEN KEUZES MAKEN

Taboe

TEKST INEKE WESTBROEK

Huwelijksdwang, eerwraak, genitale verminking, achterlating in het land van herkomst. Docenten die taboeonderwerpen in de klas bespreekbaar willen maken, konden de afgelopen schooljaren gebruikmaken van VrijHeden, een aanbod georganiseerd door de gemeente Rotterdam. Afgelopen schooljaar werkten twintig Rotterdamse scholen met activiteiten uit dit aanbod, waarin de Gemeente Rotterdam € 70.000 investeerde.

Shahira wil seks pas na haar huwelijk. 'Maar', nuanceert zij, 'als iemand anders er klaar voor is om het vóór het huwelijk te doen, moet dat gewoon kunnen.' Klasgenoot Mohamed is het hier niet mee eens: 'Binnen de islam is dit een grote zonde', zegt hij stellig, 'dat is mijn eigen mening, niemand dwingt mij ertoe.'

Tweedeklasleerlingen van Mavo Centraal discussiëren openhartig over de onderwerpen die vanuit VrijHeden aan bod kwamen. Docent

Nederlands Judith Woudstra: 'Leerlingen leren het waarom achter dingen begrijpen. Ik zie ze hierin groeien. Veel van hen staan thuis onder druk van taboes. Zij durven zich nu meer te uiten, een eigen mening te vormen, en zijn zich meer bewust van keuzes die ze zelf kunnen maken.'

Een belangrijk doel van VrijHeden. Cijfers van Veilig Thuis Rotterdam onderschrijven de noodzaak voor een aanpak van in het les-pakket genoemde problemen: achttien meldingen van huwelijksdwang en achterlating in 2016, 74 van eengerelateerd geweld en zeven van vrouwelijke genitale verminking. Vorig jaar kwamen 75 meldingen binnen, die nog niet in categorieën zijn ingedeeld.

'Een leerling was in shock toen hij besepte dat uithuwelijken niet normaal is'

'NEE' TEGEN OMA

Het is waardevol om open met leerlingen te praten, zodat zij een eigen mening kunnen vormen en eigen keuzes kunnen maken in

Ook onderdeel van Vrijheden is de theatervoorstelling 'Hechting', waarin genitale verminking het onderwerp is. 'Hechting' is een productie van Stichting me & society.

zaken die thuis moeilijk bespreekbaar zijn. VrijHeden maakt dit mogelijk aan de hand van toneelstukken over confronterende onderwerpen met een interactief klasgesprek achteraf. Bij het lessenpakket zit een uitgebreide docentenhandleiding. Jongeren die naar aanleiding van deze lessen besluiten om in te gaan tegen beslissingen die hun familie over hen maakt, kunnen terecht in het nazorgtraject van Mixed Matters, waar ook ouders en docenten te rade kunnen gaan.

Met VrijHeden streeft Shantie Jagmohansingh (begeleider van het lesproject vanuit de Gemeente) naar het terugdringen van dwangmaatregelen die voortkomen uit de cultuur en het geloof van de familie van jongeren. 'Ik merk dat dit lukt bij een aantal scholieren. Zij vertellen dat ze voor zichzelf andere keuzes willen maken dan hun familie voorschrijft, en praten er ook met hun familie over. Zoals dat meisje dat als enige in haar strenggelovige familie 'nee' durfde te zeggen tegen haar oma, die een man voor haar had uitgezocht.'

SHOCK

Judith Woudstra merkt dat leerlingen zich na de lessen meer durven uit te spreken over de

behandelde onderwerpen, en dat ze er thuis over praten. Het toneelstuk Kiezpijn over uithuwelijking, maakte veel los in haar klas: 'Leerlingen vertelden schoorvoetend dat hun ouders waren uitgehuwelijkt. Eentje was in shock toen hij door het stuk besepte dat uithuwelijken niet zo normaal is als hij dacht, terwijl het in zijn familie gebruikelijk is.'

Ook in de familie van de Marokkaanse Mohamed is de keuze voor een huwelijkspartner niet volkomen vrij: 'Mijn grootouders brachten mijn ouders met elkaar in contact. Mijn moeder mocht weigeren, maar ze vonden elkaar oké. Ik heb er aan tafel met hen over gepraat. Ik mag zelf een meisje kiezen, op voorwaarde dat zij moslim is.'

Omdat ouders een cruciale rol vervullen in het doorbreken van onderdrukkende tradities, organiseerde Mavo Centraal vorig jaar een ouderbijeenkomst over de bij VrijHeden behandelde onderwerpen. Judith: 'Daar kwamen helaas maar weinig mensen op af.'

PILOT MET OUDERS

In juni start de gemeente in het kader van VrijHeden een pilot waarbij ouders wor-

den uitgenodigd om samen met hun kinderen één van de theatervoorstellingen te bezoeken en na afloop over de thema's te discussiëren.

'Ouders en andere familieleden hebben geen kwade bedoelingen wanneer zij kinderen een bepaalde kant op dwingen', weet Shantie, 'Ze willen het beste voor hen. Maar het is goed als zij bewust worden gemaakt van andere keuzes, en daarover met elkaar praten.'

VRIJHEDEN VOOR JONGEREN IN VO EN MBO

De gemeente biedt verschillende activiteiten aan voor jongeren en docenten in het vo en mbo, zoals theatervoorstellingen, lesmateriaal en trainingen.

Kijk voor meer info op: [rotterdam.nl/wonen-leven/vrijheden](https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/vrijheden)